

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

19 березня 2015 року № 12 (591)

Передплатіть газету для себе, своїх рідних та друзів, зробіть внесок у розвиток української патріотичної преси.

МІЖНАРОДНИЙ КОМЕНТАР

ПОДОЛАННЯ В ООН РОСІЙСЬКИХ «ВЕТО» НА УКРАЇНСЬКІ РЕЗОЛЮЦІЇ

Зенон СТАХІВ

ООН давно вже виглядає як орвелівська спільнота для дебатів, де хуліганські країни-члени, такі як Зімбабве, Венесуела, Куба і Росія, вносять численні резолюції і «білі книги» (white papers), метою яких є зменшення ефективності миротворчих операцій ООН та санкцій щодо країн-членів. У березні 2014 року, через російське вето у Раді Безпеки, ООН не змогла прийняти проект резолюції, яка закликала країни не визнавати результати референдуму в Криму.

Якщо ви не можете прийняти просту недовизначну резолюцію, яка вимагатиме дотримання основного принципу ООН, закладеного в Статті 2.4, тоді для якої корисної мети служить ООН? Стаття 2.4 говорить: «Всі країни-члени у своїх міжнародних відносинах повинні утримуватися від погрози силою або застосування сили проти територіальної цілісності та політичної незалежності будь-якої держави, або використання інших засобів, несумісних з Цілями Об'єднаних націй» (тут і далі переклад Хартії ООН наш; на сайті Верховної Ради України наведено текст Хартії російською мовою без українського перекладу. – Прим перекл.)

Внаслідок того, що Рада Безпеки виявилася нездатною прийняти жодну резолюцію, яка засуджувала б дії Росії в Криму, 18 вересня 2014 р. Президент Броніслав Коморовський закликав до зміни правила голосування в Раді Безпеки ООН, щоб подолати російські «вето». «Головне, що я хочу сказати, – очевидно, ООН потрібно реформувати для того, щоб вона була здатна реагувати на ті загрози, які реально існують сьогодні. Я думаю, що блокування Ради Безпеки в питанні України – це знак, симптом загальної слабкості ООН», заявив Коморовський.

14 лютого 2015 року Росія цинічно запропонувала неочікуваний проект резолюції в Раді Безпеки, якраз перед тим, як повинно було початися припинення вогню згідно з угодою Мінськ-II, схвалюючи цю нову угоду і закликаючи всі сторони конфлікту повністю дотримуватися її положень. Запропонований Росією проект включав посилення на «суверенність і територіальну цілісність України».

Угода Мінськ-II, підписана 12 лютого, не визнає роль Росії як сторони конфлікту, чи присутності російського озброєння і військовослужбовців на українській території. Росія хотіла скріпити угоду Мінськ-II резолюцією ООН, яка не покладає на Росію жодної вини за недавні події і яка непрямо приєднує Крим до Росії. США, Великобританія, Китай і Франція підтримали резолюцію, знаючи точно, що саме це і було її справжньою метою.

У візантійському світі «Аліси в задзеркаллі», яким є зараз ООН, Росія пише резолюції по Україні, з якими погоджуються США і які потім приймаються Радою Безпеки. Це угода з дияволом, і виглядає на те, що немає жодного шляху для виходу з цієї штучної дипломатичної каруселі. І Росія, і Китай є постійними членами Ради Безпеки ООН зі згубним правом абсолютного вето, яке впродовж останніх сімдесяти

років неможливо руйнувало всі зусилля по забезпеченню виконання базових принципів ООН.

Більш ніж в будь-який час після Мюнхена 1938 року (порівняйте Мінськ-I і Мінськ-II) ми живемо у орвелівському світі дипломатичних банальностей, підпертих численними оонівськими формальностями, які служать для самообману. Урочисто оголошуються договори про припинення вогню – і тут-таки ігноруються. Підписуються договори про безпеку – і порушуються ще до того, як висохло чорнило.

Дипломати їздять сюди-туди з ілюзорною вірою, що дипломатія – це відповідь на всі наші проблеми. «Краще тріпати язиками, ніж воювати», – заявив Вінстон Черчіль у Білому домі в 1954 році. І це сказав чоловік, який безстрашно врятував Британію і Європу тим, що твердо став проти Гітлера і з презирством відкинув «тріпотню язиком» Невіла Чемберлена.

18 лютого 2015 р. Україна вирішила звернутися до Ради Безпеки ООН з проханням затвердити миротворчий контингент або поліцейську місію, які перешкождали б дальшому просуванню російських і підтримуваних ними сил на сході України. Це прохання було знову повторене 23 лютого 2015 р. Міністром закордонних справ України Павлом Клімкіним у його промові перед Радою Безпеки ООН.

Клімкін просив ООН розпочати миротворчу операцію в країні через те, що ОБСЄ не змогла ні налагодити контроль за українсько-російським кордоном, ні ефективно забезпечити припинення вогню. Генеральний Секретар ООН Пан Гі Мун сказав Клімкіну у телефонній розмові, що ООН виконає будь-яке рішення, яке Рада Безпеки прийме з питання миротворчої операції. І ось тут ключова проблема – Рада Безпеки не може прийняти відповідальне рішення щодо України через російське вето.

Негайна відповідь надійшла від голови комітету з закордонних справ нижньої палати російського парламенту Алексея Пушкова, який написав на своїй сторінці у Твіттері, коментуючи питання: «Враховуючи, що Росія має право вето у Раді Безпеки ООН, Київ не зможе добитися рішення».

У своїй промові Клімкін різко критикував дії Росії: «Російська Федерація грубо порушила суверенітет, незалежність і територіальну цілісність України. Вона використала всі засоби – від втручання у внутрішні справи України до прямої військової агресії і часткової окупації української суверенної території, від політичного і економічного тиску до масованої пропагандистської атаки. Без перебільшення, Росія розв'язала гібридну війну проти України».

Жахливо, що ці кричущі порушення були здійснені постійним членом Ради Безпеки ООН, яка несе особливу відповідальність за підтримку міжнародного миру і стабільності.

Росія ігнорує положення Хартії ООН і не поважає її політичні і юридичні зобов'язання, які випливають з інших міжнародних угод, включаючи Будапештський Меморандум про гарантії безпеки для України. Щоб виправдати свої брутальні дії, вона ховається за безсоромно фальшивою інтерпретацією відповідних документів та її зобов'язань, які з них випливають».

Далі Клімкін сформулював три умови для ООН: по-перше, дотримуватися Цілей і Принципів Хартії ООН; по-друге, виробити механізми, які дозволятимуть перевірку дотримання Принципів ООН шляхом порівняння з чіткими параметрами; по-третє, добитися того, щоб країни, які порушують Принципи ООН, притягалися до відповідальності. Концепція міжнародної відповідальності повинна бути підсилена чітким набором санкцій щодо порушників.

Клімкін також згадав фундаментальну проблему, пов'язану з тим, як сформульована Хартія ООН, і закликав до реформи системи, яка дозволяє Росії залишатися у Раді Безпеки постійним членом з правом голосу, не дивлячись на те, що вона сама створює порушення, які виносяться на розгляд Ради Безпеки. Чому Росії дозволяється голосувати по цих питаннях, у той час як вона сама порушує Хартію ООН? Як мінімум, делегація Росії повинна не голосувати по цих питаннях, тим більше, не повинна мати права вносити на розгляд резолюції, які зупиняють дії по захисту основних положень Хартії ООН.

Клімкін також згадав про позазаконний спосіб, у який Російська Федерація стала постійним членом Ради Безпеки ООН замість СРСР, не пройшовши відповідну процедуру, як це зробили Сербія після розпаду Югославії (резолюція Генеральної Асамблеї 55/12 від 1 листопада 2000 р.) або Чехословацька Федеральна Республіка (резолюції 47/221 та резолюція 47/222 від 19 січня 1993 р.)

Не треба бути юристом чи науковцем для того, щоб дотримуватися очевидних істин, які будь-яка розумна людина може зрозуміти. Тут доречно згадати доктрину jus cogens (імперативна норма права). Вона позначає певні фундаментальні, ключові принципи міжнародного права, відступати від яких ніколи не дозволяється. Наприклад, абсолютним обов'язком є недопущення воєнних злочинів і геноциду.

Як і інші політичні конституції, Хартія ООН має положення, які дозволяють змінити її. Зміни до Хартії вступають у силу, якщо вони були прийняті голосами двох третин членів Генеральної Асамблеї і ратифіковані двома третинами країн-членів ООН, включаючи усіх постійних членів Ради Безпеки. П'ять постійних членів Ради Безпеки (Р5) єдині мають право вето. Це означає, що Росія може ветоувати будь-які поправки, які загрожуватимуть її правові вето.

Таким чином, існує парадоксальна ситуація, яку можна зруйнувати лише звертанням до раціональної доктрини jus cogens (імперативної норми), яку визнає Міжнародний Суд. Кожне вето з боку членів Р5 повинно оцінюватися з позиції існуючих імперативних, безумовних норм

права. На жаль, хоча цей підхід і обговорювався в спеціальних комітетах ООН, він не може усунути перешкод російських «вето».

ООН створив Спеціальний Комітет з питань Хартії ООН, і Україна є членом цього Комітету. Програма Комітету включала питання реформи Ради Безпеки – основного органу ООН, відповідального за міжнародний мир і безпеку. Україна намагалася внести зміни до Хартії, але безуспішно.

Україна має право на самозахист, як говориться у Статті 51 Хартії ООН: «Ніщо в цій Хартії не може перешкоджати безумовному праву на індивідуальний або колективний самозахист, якщо на країну-члена Об'єднаних націй здійснено збройний напад, допоки Рада Безпеки не застосує необхідних заходів задля відновлення міжнародного миру і безпеки. Заходи, які країни-члени здійснюватимуть для забезпечення права на самооборону, мають бути негайно доведені до відома Ради Безпеки, і вони жодною мірою не впливають на повноваження Ради Безпеки згідно з даною Хартією приймати в будь-який час такі рішення, які вона вважає необхідними для підтримання або відновлення міжнародного миру і безпеки».

Є один абсолютно розумний і законний спосіб реагування на кричущі порушення з боку Росії Хартії ООН і Будапештського меморандуму. Він поєднує доктрину jus cogens з положеннями Статті 52 Хартії ООН, яка дозволяє заходи по забезпеченню регіональної безпеки, сумісні з Принципами ООН: «Ніщо в цій Хартії не перешкоджає існуванню регіональних угод або організацій і їх діям для вирішення таких питань міжнародного миру і безпеки, які відповідають регіональним масштабам, якщо такі угоди або організації і їх дії відповідають Цілям і Принципам Об'єднаних Націй».

Іншими словами, НАТО може діяти без санкції Ради Безпеки, особливо з огляду на те, що Росія, США і Великобританія не забезпечили виконання умов Будапештського Меморандуму 1994 року, в якому всі вони гарантували захист суверенітету і територіальної цілісності України від зовнішньої агресії. НАТО повинно, як перший мінімальний крок, надати допомогу в озброєнні і підготовці українських Збройних Сил на виконання принципів Статті 51. Стаття 52 дає можливість для більш широкого регіонального підходу до питань безпеки. Але ці кроки, як і в інших випадках, залежать від лідерства пп. Меркель і Обами, які є дуже нерішучими воїнами. І тут ми знову повертаємося до того, з чого починали, – до дипломатичної каруселі під назвою ООН.

З англійської текст статті проф. З.Стахова
переклав Володимир О. Тихий

Наші корпункти

Вінниця	Березовський В'ячеслав	(067) 258-55-71
Дніпродзержинськ	Чередниченко Олександр	(098) 242-54-87
Дніпропетровськ	Фурман Анатолій (050) 695-83-48,	(097) 243-71-72
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Трищенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04597) 4-92-93

Київ	Шепетюк Юрій	(044) 278-63-89, 279-68-34
Кривий Ріг	Мельник Олександр	(096) 298-19-56
Луцьк	Хомич Іван	8-095-92-66-154
Львів	Динилиха Ігор	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Салтиченко Михайло	(067) 942-64-71
Одеса	Парфенюк Василь	(067) 294-85-84
Полтава	Паламарчук Дмитро	(050) 171-63-49
Рівне	Бідюк Юрій	(050) 435-34-34
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 54-64-07

Суми	Друзь Віктор	(096) 485-67-37
Тернопіль	Ткач Володимир	(098) 711-05-50
Ужгород	Сачко Олександр	(099) 053-48-69
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(097) 285-32-96
Хмельницький	Бенюк Ніна	(8096) 362-72-23
Черкаси	Савченко Максим	(067) 647-35-24
Чернівці	Лютик Віктор	(050) 540-16-81, (097) 235-60-20
Чернігів	Рябенко Валерій	(04622) 4-38-81

ДУМКИ З ПРИВОДУ

ЯКЩО ВСЕВИШНІЙ
ХОЧЕ ПОКАРАТИ...

Ольга ДМИТРЕНКО

Минулої п'ятниці програма Савіка Шустера розпочиналася на диво багатообіцяюче. Двоє мудрих державних мужів — колишні президенти України Леонід Кравчук і Віктор Ющенко не лише говорили про пекучі проблеми Української держави, а й називали шляхи їх розв'язання. Говорили конкретно і професійно, без екстазу і пафосу, без екзальтованих «пасажів», розрахованих на овації не дуже вдумливих слухачів. Присутні в студії слухали президентів уважно і зацікавлено, а в моїх «сусідів» коло телевізора просвітліли обличчя. Нарешті, після вже традиційних капітулянтських голосін про неминучу поразку українців під ударами путінських армій, після істеричних зойків у владних коридорах на кшталт «пропало всьо!», пролунали переконливі, підкріплені конкретними проектами прогнози на відродження держави, яка, після безсумнівної перемоги над агресором, одержить імпульс для економічного розквіту — як цього досягти й говорили президенти. Тож в телеєфірі забриніло надією, а в наших серцях — гордою впевненістю: так, переможемо!

Аж тут розпочалася друга частина шоу за участю, ну, дуже різних людей, яких об'єднувало хіба те, що вони аж ніяк не були налаштовані на конструктив, а дехто — лише на викривальну лайку. Першим зарепетував, зриваючись на фальцет, депутат у камуфляжі. «Як посміли Кравчук і Ющенко вчити нас?» — обурювався нардеп, якого, схоже, їхні інтелектуальні пасажі лише роздратовали, та аж ніяк не спонукали ще й думати.

Вилаявши Леоніда Кравчука за те, що віддав ядерну зброю, він перейшов до Ющенка, якого звинуватив у зраді жінки,

яка зробила його... Президентом. У моїй уяві промайнув образ покійної баби Параски, яка для всіх нас була втіленням повсталих українців, які й забезпечили В.Ющенку перемогу. Аж ні! Нардеп бідкався про зовсім іншу пані, в якій, як випливало з несусвітнього лементу цього агресивного чоловіка, Віктор Андрійович мав просити пробачення... на колінах. Ну, в кого саме мав просити, потроху дійшло. А от за що саме — одні припущення. Може, за те, що наступного дня після необачного призначення тієї самої пані на пост Прем'єр-міністра вона прийшла до Президента з цілком конкретною пропозицією: першим віце-прем'єром має бути Віктор Медведчук! Зрозуміло, Ющенко їй відмовив. Схоже, інстинкт самозбереження підказував йому, що за таке дивовижне «призначення іменем Путіна» Майдан щонайменше рознесе АП віцент. Але пані не здавалася: тоді призначте Медведчука міністром. Ющенко відмовив. То невже за таке треба просити пробачення на колінах? Тим паче, що пані тут же заходила плести інтриги та збирати сходняки з тих самих, кого Ющенко «вивів у люди». Як тут не згадати Івана Плюща, який восени 2004-го пророче сказав: «Королю робить свита. А ви знаєте, яка свита в Ющенка? Отож-бо».

А як нервувала пані, коли під час російської інтервенції проти Грузії Віктор Ющенко разом з лідерами інших європейських країн вирушив у Тбілісі! З її вуст не прозвучало жодного слова підтримки грузинському народові. Зате було плебейське хихикання у відповідь на гидкенські жарти парвеню Путіна, які той відпускав на адресу Ющенка. Чи ще десь у світі на публічному образі президента держави могла бути ось така реакція високопосадовця? Якби й була, то після цього останній уже ніколи б не переступив поріг прем'єрського кабінету.

Тим часом у нас дорога серцю нардепа в камуфляжі пані так задурманила людей, що вони навіть «ширку» проковтнули. Для тих, хто забув, нагадаю, що пані Тимошенко (саме за нею так побивається її однофамілець-нардеп) підписала з Януковичем «ширку» — угоду (її зміст читайте в Інтернеті) про їхнє почергове кермування Україною до 2029 року. Якби Януковича не осінило в день рокового свята відмовитися від затії (схоже, хтось надумив боятися «дружби» з Ю.Т. як чорт ладану), то сьогодні прихильники пані (на кшталт неодноразово тут згаданих) лежали б ниць, як ті, так звані козаки, перед царицею, і на вимогу піднятися верещали б голосом свинопасів: «Не встанем, матінко, не встанемо!». Невже так кортить побувати в їхній ролі? Мабуть, таки кортить, якщо Ющенка закликають перед пані вибачитися.

Щоправда, згодом депутат Тимошенко згадав, що належить до фракції «Народний фронт», і заходився переконувати народ, що «уряд працює 24 години на добу». Але представники «Батьківщини» вже осіддали мікрофон і, демонструючи благородний гнів, доводили, що уряд Яценюка працює вкрай погано. В причини ніхто не заглиблювався. Адже мотивація гнівної критики загальновідома: пані Юлію з усіх сил намагатимуться посадити в прем'єрське крісло. І не лише в Києві помічені такі потуги. До речі, кажуть, що три фракції вже заготовані висувати Ю.Т. в прем'єри — крім «Батьківщини» — «Самопоміч» і Радикальна партія. Ну й Опозиційний блок приєднається — частково.

Та спочатку треба повалити уряд Арсенія Яценюка. Що й робиться — наполегливо та послідовно, не без участі «бійців» його фракції. Одне слово, якщо Господь хоче покарати, то... самі знаєте, що робить.

Щодо програми Савіка Шустера, то Національній раді з питань телебачення і радіомовлення не варто перейматися, що цноту цього шоу порушить коментатор із-за бугра. Перед деякими доморошеними «спікерами» і їхнім неперевершеним жлобством меркнуть Затулін із Корніловим, в недалекому минулому — завсідники не лише в Шустера, а всіх без винятку вітчизняних телешоу. А підбір «говорящих голів» має бути прискіпливіший — хоча б з огляду на їхні знання елементарної етики поведінки...

ПОЗИЦІЯ

НЕ ГАНЬБІТЬ
УКРАЇНЦІВ!

Мені щоразу хочеться провалитися від сорому крізь землю, коли черговий представник партії влади, добравшись до мікрофона, рече несусвітні дурниці про те, що Україна не встоїть перед російськими армадами, що вона приречена на поразку і лише мирні переговори можуть нас врятувати. Врятувати від чого? Від московського диктату чи кінецьсвітньої ганьби за плебейську покірність? Від смерті? Та краще гідна смерть, ніж життя в московському рабстві.

Переляканий лемент нардепів, особливо, від фракції БПП, про мир за будь-яку ціну, їхні капітулянтські ремінісценсії про приречену на поразку українську армію врешті призвели до нечуваного: тисячі громадян нашої країни відмовилися захищати своєю Батьківщину, намагаючись уникнути мобілізації. То навіщо, скажіть, топтати ряст таким страхопудам чоловічої статі, якщо вони, як останні боягузи, ховаються за спідниці жінок, які демонстративно сплячкують їхні повістки з військкомату? Невже в їхніх родинках не було «славних прадідів великих», які б пояснили «правнукам поганим», що головний обов'язок чоловіка — захистити Батьківщину, дім, родину? Інакше добре ім'я роду назавжди вкриє тавро ганьби.

Тим часом наша влада плекає кого завгодно — тільки не жертвних патріотів України. Хіба можуть служити прикладом жертвності паркетні генерали, для яких шлях до кар'єри пролягав через уміння догодити вищому начальству, яке роздає звання й посади, та власкавити його хабарам? Навряд чи в умовах війни вони раптом згадали про честь офіцера. Бо якби такий знайшовся серед причетних до загибелі сотень (якщо не тисяч!) українських бійців під Іловайськом, то напевно пустив би собі кулю в скроню. Трагедія під Дебальцевим була прогнозованою, але й там генералітет вийшов сухим із води, бо за втрати рядового складу в Україні не карають. Цю «традицію», схоже, перейняли від «руського міра», де життя людини не ціниться в копійку. А тепер і в нас — як у них. А не як в Ізраїлі, де про успіх військової операції судять за кількістю втрат, і якщо вони не вмотивовані, то командирам не позаздриш...

Українці завжди були добрими воїнами. Не їхня вина, що армію роззброїли, а тепер ще й нав'язують суспільству думку про те, нібито нам не встояти перед озброєною до зубів російською армією. Це дурня й ганьба водночас! А якщо такі філіппіки виголошують державні чиновники, воєначальники і правителі, то, крім цілком очевидного фактору деморалізації, їх ще й можна розцінювати як підготовку армії і народу до життя в умовах окупації і полону.

На війні перемагають не лише зброєю, а насамперед силою духу та непохитною вірою в перемогу. Саме віру і дух має плекатися в українських воїнів і народу Президент України, він же — Головнокомандувач ЗСУ, та ті, кого він вважає своєю командою. Для цього їм усім треба повірити в український народ, що у 40-их роках створив Армію без держави — УПА, яку понад десять років не могли здолати ні нацисти, на дивізії НКВС. Нинішню українську армію також творить народ без належної участі держави, яка, при бажанні, протягом року могла б «знайти» для ЗСУ найсучаснішу зброю не лише за кордоном, а й залучивши до її створення найталановитіших (а вони є) українських фахівців.

Наше слово до інфікованих капітулянтськими настроями та уражених бацилою страху: не поширюйте їх у суспільстві, не нав'язуйте йому свої убогі рефлексії, не ганьбіть українців! Ми — гідна поваги нація. Серед нас багато таких, які сповідують аксіому патріотів: краще вмерти стоячи, ніж жити на колінах. Не сійте паніку, не заважайте нам на рідній землі бити найлютішого ворога — і ми очистимо від нього Україну. Правда — на нашому боці, а значить, з нами Бог і — Перемога.

Марія БАЗЕЛЮК

ПАМ'ЯТЬ

КВІТИ НА МОГИЛУ
СЛАВИ СТЕЦЬКО

12 березня, у 12-ту річницю смерті Провідника і Першої Голови Конгресу Українських Націоналістів, Голови Проводу ОУН, депутата Верховної Ради України II, III і IV скликань, співорганізатора Червоного Хреста УПА, жіночої мережі і юнацтва ОУН, Президента АБН (1986–2003 рр.), що відома своїм непересічним патріотизмом далеко за межами України, видатного державотворця та палкої націоналістки Ярослави Стецько Конгрес разом з побратимами, небайдужими киянами та рідними вшанували світлу пам'ять цієї жінки-легенди урочистим покладанням квітів на могилу на Байковому цвинтарі.

Захід пройшов у по-справжньому родинній та теплій атмосфері. Усі, хто згадували видатну жінку-політика, наголошували на величії її постаті та вмінні віддано, до останнього подиху служити Нації і Державі.

На могилі відбулася панахида, яку провів отець Тома, священник з монастиря святого Василя Великого УГКЦ. Після завершення обряду, священник зазначив: «Ярослава Стецько вибрала для себе долю пшеничного зерна, яке кидають в землю і воно замирає, щоб потім принести плід. Життя таких славних людей, як пані Ярослава, — це насіння нових Героїв — і Небесної Сотні, і тих воїнів, які зараз відстоюють незалежність держави на Сході. Маємо свято берегти її заповіт. Ми приходимо щороку до цієї могили не для того, щоб плакати, бо

«плач не дав свободи ще нікому», а приходимо сюди, щоб почерпнути сили до боротьби і звияти. Вона закликає нас до цього. Приклад її святого, подвижницького життя кличе нас. У чому таємниця готовності віддати своє життя за державу? Це глибока віра — в Бога і в Україну. Це давало покоління Слави сили, і це є прикладом для нас».

Голова Конгресу Українських Націоналістів Степан Брацюнь наголосив на унікальності постаті Ярослави Стецько: «Ми зібралися тут, щоб вшанувати надзвичайну жінку, політика з залізними принципами. З самого дитинства вона була сформована як патріот і, навчаючись у гімназії, вже тоді заявила вчительці, що вона — не полька, а українка. Принципи українства вона пронесла через все своє життя. Ми знаємо, що Слава Стецько приїхала в Україну однією з перших із так званої еміграції, але насправді ж, вона ніколи не була громадянкою інших держав, крім України. Нещодавно ми отримали архівні документи від Генерального Консула Німеччини і серед них є анкета, в якій пані Слава у відповідь на запитання «Чому Ви не брали інше громадянство?» відповіла: «Бо я вірила, що Україна буде незалежною». Ярослава Стецько сьогодні є символом революційності, служіння Україні та Богу. Вона —

приклад того, яку політику треба провадити. Саме таких людей, як Слава Стецько — сьогодні дуже бракує».

Євген Лупаков, заступник Голови Конгресу Українських Націоналістів, додав: «Є таке поняття, звернення в середовищі націоналістів — Провідник. Таким Провідником була Слава Стецько, людина, яка вела за собою інших. І вона дійсно повела всіх нас. Крім того, що була лідером, вона була й унікальною жінкою. І тому ми всі вважали її своєю матір'ю...»

Зазначимо, що крім активістів Конгресу, на захід прийшло і чимало киян, які знали пані Славу особисто. Теплим та вдячним словом згадали її і Віра Отрошко, яка була помічником і соратницею видатного державотворця, і вартіві церкви на Аскольдовій Могилі Ірина Жукова із сином Андрієм, які завдяки знайомству з Ярославом Стецько — усвідомили себе українцями.

Захід завершився спільною молитвою за Ярославу Стецько, щоб Бог оселив навки її душу там, де праведні спочивають.

Прес-служба КУН

ТОЧКА ЗОРУ

КРИМ-2015. ОКУПАЦІЯ. ПОВЗУЧИЙ ГЕНОЦИД

Немає сумніву, що Крим повернеться в Україну, але за результатами річної окупації надважливого значення набувають строки повернення

Тарас ПРОЦЕВ'ЯТ,
кандидат історичних
наук, народний депутат
України 2-го скликання

«Річницю» окупації українського Криму Кремль заплянував «святкувати» тиждень. Тиждень «возвеличення» новітнього варварства, яке розбило на друзки міжнародну систему безпеки, вибудовану після Другої світової. Одним махом дискредитовано довіру до будь-яких міжнародних угод, зневажено статут ООН і Гельсінські домовленості 1975 року, «перформатовано» найпотужнішу та найчисельнішу в історії людства міжнародну організацію в дискусійний клуб. Договір про нерозповсюдження ядерної зброї перетворився у клапоть паперового непотребу через порушення Кремлем гарантій «...поважати незалежність і суверенітет та існуючі кордони України» за Будапештським меморандумом 1994 року. Сигнал тим, що приєдналися до ДНЯЗ – ядерна зброя єдиний гарант суверенітету?

Росія ні на мить не припиняла зусиль повернення України в лабета імперії. Присутність російського флоту на півострові автоматично перетворювала Крим в ахілєсову п'яту Української держави. Перша і друга чеченські війни лише відтермінували концентрацію російських спецслужб на поглинанні України. Хоча і в цей час зажерлива імперська робота кремлівських службистів не припинялася ні на мить.

З приходом до влади Путіна, слушно стверджує Володимир Горбулін, розвал СССР, Варшавського договору, втрата впливовості та значущості на міжнародній арені, вихід з-під контролю Кремля політичних еліт в Грузії, Україні, Азербайджані, Молдові, Киргизії хворобливо сприймалися ним та його оточенням як геополітична поразка та особиста «трагедія». Звідси пошук «геостратегії реваншу», рух до тоталітаризму, створення глобальної пропагандистської машини, культивування нетерпимості, агресії, ліквідація незгодних, інтенсивна підготовка до нового великого протистояння – «великої війни» (за радником президента РФ С.Глазєвим).

ТОЧКА НЕПОВЕРНЕННЯ ПУТІНА

18 березня у Георгіївській залі Московського Кремля Президент Росії Володимир Путін підписав сам із собою (себто із «керівниками» створених спецслужбами РФ за підтримки російської бронетехніки та спецпризначенців «Уряду» та «Державної Ради» Криму) так званий Договір про прийняття Республіки Крим до складу Росії. Далі – військова агресія на Донбасі, намагання окупувати весь Схід та Південь України, пробити сухопутний шлях до окупованого Криму та Придністров'я. Окупація всієї України як плацдарму для відновлення імперії в межах території дії Варшавського договору, розвал Євросоюзу, НАТО, параліч ООН російським вето в Радбезі, маріонеткова Західна Європа, ослаблення США та Китаю, світове панування – це теги маніакального плану путінського «третього Риму», ментальний людиноненависницький русизм, путлеризм, расизм – система спланованих злочинів проти людства, сплавлених із расизму, сталінізму та нацизму.

Вже рік державні лідери, політики, дипломати, експерти ламають списки щодо

засобів та термінів повернення Криму в лоно України. Більшість сходиться на одному: через рік, два, п'ять, десять (хто більше?) Крим може повернутися. Пропонується чекати... Очікувати впливів символічних економічних санкцій щодо РФ, міжнародної ізоляції Криму, транспортної, енергетичної залежності від України, українських материкових водних ресурсів, продуктів харчування з України, вивітрювання ілюзій у обивателів про «благоденствіє» під рукою Кремля... Однак моделювання, притаманне інтелектуалам з європейським способом мислення, для яких право корелюється із справедливістю, а права народу та людини – з статутом ООН, Декларацією про принципи міжнародного права та Загальною декларацією прав людини програмно несумісні з ментальністю кремлівської орди.

ВІЙСЬКОВА БАЗА З ЯДЕРНОЮ НАЧИНКОЮ

Для реалізації «геостратегії реваншу» Кремлю потрібен плацдарм – Україна, а на Чорному морі – український Крим. Підсумки господарювання російської воєнщини в анексованому Криму нещодавно підвів міністр оборони Росії Шойгу: на Кримському півострові формується повноцінне і самодостатнє міжвидове угруповання військ задля готовності забезпечити військову безпеку РФ та її союзників на південно-західному стратегічному напрямку.

Трьома місяцями раніше очільник МЗС Росії Лавров «з особливим цинізмом» шокував світ заявою про право Росії – держави, яка володіє ядерною зброєю у відповідності до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї – розмістити в Криму ядерні боеголовки. Переконані, що це «право» вже реалізоване з появою на півострові «Іскандерів» – ракетних комплексів, здатних прицільно доставляти ядерні заряди на відстань до 500 км. За твердженням Мустафи Джемілева, в урочищі Кизилташ поблизу Ялти авральними темпами відновлюється ядерне сховище радянських часів.

Чисельність контингенту збройних сил Росії доведена на півострові, за різними оцінками, до 40 000 вояків, в тому числі, 13 000 числяться за Чорноморським флотом РФ. Значна їх частина з бронетехнікою та артилерією сконцентрована вздовж тимчасової лінії розмежування між захопленим Кримом та континентальною частиною України.

Росія перекинула в окупований Крим також зенітно-ракетні комплекси С-300 ПМУ, протикорабельні комплекси «Бал» і «Бастіон». Останній називають ще грозою авіаносців. У Криму навіть планують задіяти бойових дельфінів.

На окупованій території півострова завершується формування 27-ї змішаної авіаційної дивізії зі штабом у Бельбеку. У складі дивізії будуть ескадрильї винищувальної (зокрема, Су-27 і Су-30), штурмової, розвідувальної, транспортної авіації, фронтових бомбардувальників, а також гелікоптерні підрозділи. Лише в Джанкої уже перебуває близько 60 військових літаків.

Таким чином, вся територія Криму цілеспрямовано перетворюється в потужну військову базу, рівних якій немає в Чорноморському басейні. Усі жителі Криму послідовно перетворюються у заручників, що проживають на території військової бази із своїм особливим режимом і обмеженою кількістю обслуговуючого персоналу.

ГІБРИДНА ДЕПОРТАЦІЯ

Складовою гібридної війни в Криму стала гібридна депортація – застосування взаємнопереплетених технологій порушення прав громадян, спрямованих на максимальну заміну складу населення півострова. Технологічні методи гібридної депортації не змінилися в порівнянні з застосуваннями царською Росією та сталінсько-брежнєвською диктатурою. Модернізувалася лише методика. Згідно з опублікованим нещодавно звітом Freedom House примушування до біженства здійснюється через системний фізичний тиск (вбивства, знищення безвісті, катування) та кримінальне переслідування нелояльних етнічних груп: української, кримськотатарської та інших, конфесійних – греко-католиків, православних київського патріархату, мусульман, а також євреїв, емігрантів з Польщі, Білорусі та країн Балтії. З моменту окупації лише в Україні офіційно зареєстровано за даними ООН більше 20 000 переселенців з Криму. Скільки виїхало з Криму в інші країни, статистика мовчить.

Окрім насильницьких «позаправових» методів примушування до біженства з захопленої території, окупаційна влада ввела в дію комплекс «правових» з її точки зору заходів.

Головний – примушування до прийняття громадянства Росії. Формально кожен мав право відмовитися та зберегти громадянство України. До прикладу – отримати «право на проживання». Але встановлений ліміт на надання такого «права» у кількості 5 тисяч, залякування обмеженням строків дії українських паспортів першим січня 2015 року, після чого «отказник» автоматично набував статусу іноземця на рідній землі. Посилився тиск із запровадженням 28 травня 2014 кримінальної відповідальності за подвійне громадянство. Без громадянства Росії в Криму ти ніхто, а з громадянством – людина «нижчого сорту».

Мілітаризація півострова, падіння рубля, санкції щодо Росії та кримських товарів на найбільших світових ринках, розвал курортної галузі, обмеження логістики керченською переправою та морським транспортом створили також умови для масового безробіття та вибухоподібного зростання економічної еміграції.

Ви запитаете, а як же «палкі прихильники» Росії, вояки Чорноморського флоту Росії в Криму з сім'ями, українські воєнзрадники, які пішли на службу до окупанта. Іх за що? Але окупанти не можуть довіряти «палким прихильникам», які засмакували в незалежній Україні «заборонений» дух Свободи. Процес освоєння «віддалених районів» Росії за рахунок кримчан вже розпочався. Продовжується і передислокація військовиків, які служили в українському Криму. Їхнє місце, як і в радянські часи, з задоволенням займають «заслужені чекісти» та «партійні ветерани єдинороси», читай – державно-кримінальна бюрократія Кремля.

ДУХОВНЕ ГЕТТО

В сфері духовній путінські опричники демонструють «завидний консерватизм»,

сліпо наслідуючи своїх шовіністичних попередників. Закриття єдиної української школи на півострові, вилучення з обов'язкової шкільної програми української мови та історії, «арешт» та знищення українських та кримськотатарських книг, блокування українських телеканалів, репресії проти пам'ятника славетному українському гетьману Петру Сагайдачному, який був за крок до завоювання та знищення Москви. Тарас Шевченко вкотре в російській імперії став «врагом народа», а жовто-блакитна стрічка – головною загрозою безпеці імперії.

ПОГРАБУВАННЯ ВЛАСНОСТІ

Майже одночасно із загарбанням території півострова розпочалися масова експропріація власності держави Україна та приватної власності громадян. Вже 10 березня 2014 року «лжепрем'єр» Криму Аксьонов оголосив про так звану «націоналізацію» державної власності України.

Першою жертвою грабіжників стала державна компанія Чорноморнафтогаз в «комплекті» із газотранспортною системою Криму, найцінніший актив якої – доступ до шельфу Чорного моря. За оцінками експертів, запаси блакитного палива в морі становлять 45–75 трильйонів кубічних метрів, більша частина яких лежить під водами України, зокрема, Криму. Але основні поклади залягають на глибині більше 2 км – тому технологічно недосяжні і для російського «Газпрому». Ці поклади могли б дістати великі іноземні компанії, але вони цього не робитимуть. Міжнародне економічне право забороняє розробляти родовища на спірних територіях.

Наступними були майно української армії, залізниця та порти, аеропорти. Але прибутки аеропортів залежать від потоку туристів, який майже припинився. Доходи залізниці та морських портів напряму залежать від перевалки товарів українського виробництва. Знову пастка для грабіжників.

Хвиля експропріації та відверто рейдерських захоплень поглинула «Кримхліб», Сімферопольський комбінат хлібопродуктів, майно компанії ДТЕК «Крименерго», кримські філії компанії «Укртелеком» та «Київстар», ліси і заповідники, санаторії, банки і енергокомпанії, транспортні, аграрні підприємства, ринки та магазини. За підрахунками Міністерства, внаслідок таких загарбницьких дій Україна зазнала за найскромнішими оцінками збитків більше, ніж на 100 мільярдів доларів. За рік окупанти награвували більше 700 державних та приватних підприємств. І це не остаточна цифра, бо не включає бандитських захоплень середнього та малого бізнесу.

Немає сумніву, що Крим повернеться в Україну. Але за результатами річної окупації Кремлем півострова надважливого значення набувають строки повернення. Бо вже через кілька років путінської політики «повзучого геноциду» знаного нами Криму (в демографічному, етноконфесійному, рекреаційно-курортному та економічному вимірах) не існуватиме фізично. Буде остаточно знищено унікальну, формовану віками, духовно-ментальну та природну матрицю – Крим.

АКЦЕНТИ

УКРАЇНА І СНД. ПОСІБНИК ДЛЯ «ЧАЙНИКІВ»

— Ваша Софочка вийшла нарешті заміж?

— Поступово виходить.

Одеський анекдот

Останнім часом українська влада з неймовірною швидкістю надолужує те, що мала б зробити ще рік тому. Судіть самі: 6 лютого 2015 року з'явилося повідомлення, що РНБО запровадила санкції проти російських компаній та осіб, які підтримали агресію Російської Федерації. Тобто відповідний закон був прийнятий восени минулого року, а РНБО вже на початку лютого року поточного запровадила санкції, і таким чином Україна приєдналася до обмежень, введених задовго до цього країнами ЄС, США, Канадою, Японією та деякими іншими державами на її — України — підтримку.

Вже з першого березня цього року на територію України перестали пускати громадян Росії за внутрішніми паспортами. Щоправда, за винятком тих сотень кілометрів кордону, які Україною не контролюються. Те саме стосується й зупинення з 16 березня 2015 року в односторонньому порядку дії Угоди про малий прикордонний рух між Україною та Російською Федерацією.

*Потрапила Європа у сильце,
Тепер із нього рветься очманіло,
Бо не вдалося зберегти лице
Тому, хто має не лице, а рило.*

Сергій Борщевський

На тлі таких «успіхів» навіть якось незручно запитувати про припинення участі України в СНД. І хоча переважна більшість наших особистих знайомих упевнена, що Україна давно з тієї контрольованої Росією т.зв. Співдружності вийшла, щоразу доводиться їх розчаровувати, пояснюючи, що це не так. Що майже рік тому, 19 березня 2014 року, РНБО ухвалила рішення про припинення головування України в СНД (уточнимо: на час Революції Гідності в Раді глав держав СНД нас представляв В.Янукович). Тоді ж такі Секретар РНБО А.Парубій заявив, що країна починає процес виходу з СНД. Не минуло й дев'яти місяців після того, і в пресі з'явилося повідомлення, що 8 грудня 2014 року у Верховній Раді почалося обговорення питання виходу. А далі — пауза. Почувши таке, наші знайомі зазвичай плічуются. І ми разом із ними.

Знаємо, яких зусиль докладав, щоб переконати колег-депутатів, наш міністр (1998–2000, 2005–2007) Б.Тарасюк. Знаємо, що інший професіонал-дипломат і правник-міжнародник В.Василенко підготував об'ємний аналітичний документ про СНД. Але, мабуть, в одному прорахувався мудрий Володимир Андрійович: люди, до яких він апелював, далі третьої сторінки не читають. А то й другої...

Відтак спробуємо стисло деякі пов'язані з СНД стереотипи з'ясувати.

Часто доводиться чути, нібито припинення участі в СНД може завдати шкоди договірно-правовій базі відносин України з іншими країнами-учасницями.

Не може. По-перше, припинення участі не означає автоматичного виходу з усіх договорів. По-друге, серед підписаних Україною з 1991 року багатосторонніх документів значну частину становлять такі, що не потребують виконання (заяви, декларації, рішення про кадрові призначення тощо), або ті, що вже виконані. Зберігають актуальність лише декілька десятків базових угод, кожна з яких потребує ревізії. Тривалий час при підпи-

санні документів у рамках СНД Україна виходила з того, що вони не суперечать її інтересам. Але такого критерію для підписання абсолютно недосить. Сенсації мають лише ті документи, які є корисними для України. Саме під цим кутом зору повинна здійснюватися ревізія, яка мусить врахувати також наявність двосторонніх угод (і в разі необхідності ініціювати їхнє укладання), а також багатосторонніх угод в інших форматах (ООН та її спеціалізовані інститути, Рада Європи тощо). По-третє, формальна неучасть в СНД не є перешкодою для співробітництва. Як відомо (хоча, мабуть, не всім), сьогодні, крім 9 держав-учасниць, до СНД входить один асоційований учасник — Туркменістан та дві країни-спостерігачі — Монголія та Афганістан. У Міждержавній раді зі стандартизації, метрології та сертифікації на правах спостерігачів участь беруть... Велика Британія, Литва, Польща, Туреччина, Угорщина, Чехія, в Регіональній співдружності в галузі зв'язку країни Балтії, Болгарія та Фінляндія, у Раді із залізничного транспорту держав-учасниць СНД — залізничні адміністрації тих же країн Балтії, Болгарії та Фінляндії. Більше того, збори зазначених рад інколи відбуваються за межами СНД. Приміром, 52 засідання Ради із залізничного транспорту відбулося в травні 2009 року в Юрмалі. Ну, самі розумієте: травень, Юрмала, приємне з корисним.

Зазначене фактично є відповіддю на інше ймовірне застереження, а саме **острах втратити СНД як можливий майданчик для контактів, реалізації національних інтересів, донесення точки зору України тощо. Такі побоювання також не витримують критики.** Щоб пересвідчитися в цьому, варто поставити самим собі одне запитання і самим — але чесно — на нього відповісти. Чи ухвалювалося в рамках т.зв. Співдружності бодай одне рішення, яке б відповідало національним інтересам України і при цьому не збігалось з точкою зору Кремля? Відповідь буде негативною. Україна в кращому випадку не підписувала той чи інший документ, часом утримувалася під час голосування, але Москва і кілька її сателітів завжди вигідний Кремлю документ підписували і, навпаки, ініціативи України гальмували.

Наскільки нам відомо, сьогодні Україна не бере участі в самітах СНД, але й далі залишається учасницею зібрань десятків галузевих органів цієї організації. В такому разі постають цілком логічні запитання: чи намагалася Генеральна прокуратура України у Координаційній раді генеральних прокурорів держав-учасниць СНД домогтися екстрадиції В.Януковича та його поплічників? Чи розглядала з ініціативи України Рада командуючих прикордонними військами держав-учасниць СНД питання передачі під контроль України її державного кордону на тих

ділянках, де сьогодні хазайнують захоплені Росією бандформування? Чи вносили представники України в згаданій Раді та Раді керівників митних служб держав-учасниць СНД резолюції із засудженням практики надсилання т.зв. «гуманітарних конвоїв»? А якщо не домагалися, не вносили, не розглядали, то що ми там робимо? На що витрачаємо бюджетні кошти?

Ще одне заявлене відмагання пов'язане з тим, що припинення участі в СНД начебто може завдати шкоди інтересам простих громадян. Це повна дурниця. СНД, як і Радянський Союз, не створювалася в інтересах громадян і цими інтересами ніколи не керувалося. Тим, хто досі бачить Росію чи то в авангарді світового пролетаріату, чи то в ролі оборонниці трудящих, спеціально повідомляємо: свого часу РФ не підписала Угоду з питань, пов'язаних із відновленням прав депортованих осіб, національних меншин і народів (1992 р.) та Протокол до неї (2003 р.), Угоду про взаємну допомогу на випадок аварій та інших надзвичайних ситуацій на електроенергетичних об'єктах держав-учасниць СНД (2002 р.), підписала, але заявила про намір не брати участі в Угоді про першочергові заходи із захисту жертв збройних конфліктів (1993 р.), Угоді про державну соціальну допомогу членам сімей військовослужбовців, які загинули в Афганістані та інших державах, де велися бойові дії (1993 р.), Угоді про соціальний захист і охорону здоров'я громадян, які зазнали впливу радіації внаслідок Чорнобильської та інших радіаційних катастроф і аварій, а також ядерних випробувань (1994 р.), Угоді про встановлення для учасників Великої Вітчизняної війни, трудівників тилу воєнних літ і вдов загиблих воїнів додаткових пільг і матеріальної допомоги з нагоди 50-ліття Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 років (1994 р.) та низці інших документів соціального спрямування.

Натомість СНД активно використовується РФ для створення т.зв. спільних культурного, освітнянського та інших штучних просторів гуманітарного спрямування, метою яких є збереження впливу Москви в нових незалежних державах, їхня подальша русифікація, одержання мовчазної згоди світового співтовариства на потрагання цих держав як сфери російських інтересів.

Залишаючись учасницею СНД, Україна підігрує ворогові, відмовившись від такої участі, завдає удару його планам. Зрозуміти це неважко, куди важче підпорядкувати власні, в тому числі бізнесові інтереси, інтересам суспільства. Відтак питання припинення участі України в СНД має стати своєрідним лакмусовим папірцем, тестом для двох гілок української влади — законодавчої та виконавчої. Бути «трохи вагітними» в таких питаннях неможливо.

Сергій БОРЩЕВСЬКИЙ, колишній заступник директора, директор департаменту Виконкому СНД за квотою України (2000–2005 рр.), заступник директора Першого територіального департаменту МЗС України (2006–2007 рр.); Олександр ДАНИЛЬЧЕНКО, колишній Постійний Повноважний представник України при СНД (2000–2004 рр.), заступник директора Першого територіального департаменту МЗС України (2004–2006 рр.)

«День»

ПОЗИЦІЯ

«УКРАЇНЬСЬКА» ДОПОВІДЬ НЕМЦОВА І КРАЇНА БРЕХУНІВ

Проблема не в тому, що Путін — брехун. Проблема в тому, що він — президент країни брехунів.

Один із найближчих соратників Бориса Немцова по опозиційній діяльності Ілля Яшин пообіцяв вже в середині квітня опублікувати останню доповідь вбитого політика. Ця доповідь мала бути присвячена участі російських військових в українському конфлікті і довести те, що зрозуміло будь-якому школяреві в Україні, але досі неясно росіянам — на Донбасі немає ніякого громадянського конфлікту, а є елементарна окупація частини території нахабним агресором.

Чи змінить ця доповідь громадську думку в Росії? Дуже сумніваюся. І зовсім не тому, що не вірю в її переконливість. Доповіді Немцова завжди були переконливі. І не в останню чергу тому, що політик не гнався за сенсаційною інформацією. Він скрупульозно працював з фактами, які можна було отримати з відкритих джерел — цифрами, документами, свідченнями. І показував, що в російській корупції немає ніяких таємниць. Потрібно просто вміти її побачити. Але більшість його співвітчизників цього не бажала. Не побажає вона побачити і російських військових у степах України.

Проблема не в тому, що Путін — брехун. Проблема в тому, що він — президент країни брехунів. Звичайному росіянину вигідно робити вигляд, що він не вірить у присутність російських військ в Україні. Не тому, що він справді вважає, що їх там немає, а тому що в боротьбі проти ворога всі засоби доцільні. Радянських людей завжди виховували в цій брехні. Більшовики створювали комуністичний рух у країнах Заходу під вигаданими іменами. Коли на допомогу комуністам у Китай або республіканцям в Іспанію відправлялися радники з Москви, вони брали собі вигадані китайські або іспанські прізвища. Коли Радянський Союз вирішив окупувати Фінляндію, він створив у Теріокі маріонетковий комуністичний уряд і «прийшов на допомогу фінському народові». При цьому в Радянському Союзі всі знали, що країна воює з Фінляндією і пишалися солдатами-окупантами. Варто нагадати, що ця брехня ніколи не була засуджена, що Росія — на відміну від нацистської Німеччини — так і не пройшла процес десталінізації, що її сьогоднішні жителі — прямі нащадки своїх дідів і батьків, вихованих у брехні.

Саме тому росіяни роблять вигляд, що вірять у громадянську війну на Донбасі. Якщо ви поговорите з таким віруючим відверто, він скаже вам правду про свої переконання: що Донбас — це Росія. І Україна — теж. І що російську землю потрібно звільнити від фашистів і американців. Ну, а що в цьому «звільненні» не зізнається президент — так і правильно, навіщо Росії нові санкції і проблеми? Ми й надалі будемо посилати «добровольців», а міжнародне співтовариство — їх не помічати.

Як не дивно, правду про присутність російських військ в Україні готові сказати дві протилежні групи політиків. Російські ліберали — такі, як Немцов — не бажать, щоб їхня країна стала всевітнім ізгоєм і назавжди посварилася з Україною і Заходом. А радикальні російські шовіністи не розуміють, чому це «велика Росія» повинна соромитися своїх солдатів, які звільняють «російську землю». І ті, й інші стверджують — так, російські війська є. І суспільство не чує ні тих, ні інших. Зате чує президента Путіна і радісно бреше разом з ним.

Тому що жити в брехні комфортно, безпечно і головне — не накладає на тебе жодної відповідальності у випадку поразки. Якщо Росія піде з Донбасу, громадяни цієї країни скажуть, що її там і не було. І ні в чому не покаються — не можна ж каїтися в тому, чого не було. Просто будуть чекати своєї наступної підлої війни, чергової можливості ні про що не знати і нічого не бачити.

Віталій ПОРТНИКОВ
Радіо «Свобода»

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

«ПУТІН СИДИТЬ НА ПОРОХОВІЙ БОЧЦІ...»

Президент Росії Володимир Путін не дасть Україні спокій доти, доки вона не відмовиться від орієнтації на Захід. Таку думку в інтерв'ю Радіо Свобода висловив німецький журналіст Борис РАЙТШУСТЕР, автор книги «Путінократія». Райтшустер жив і працював у Росії майже 20 років. За його словами, у випадку України Путін скористався апробованим у Грузії способом відвернути увагу російських громадян від внутрішніх проблем, організувавши зовнішній конфлікт. Але, на думку журналіста, на агресивність дій Росії щодо України велике значення мали події, які Путін, очолюючи Росію, пережив двічі, а саме – Помаранчеву революцію і Євромайдан.

— Я прочитала Вашу книжку, та не до кінця вирішила для себе, яким є для Вас Володимир Путін — це людина холодного розрахунку чи все ж таки людина, якою керує щось ірраціональне?

— Я думаю, це змінюється. У нього дійсно був завжди цей сильний розрахунок. Від самого початку він, напевно, був більше бізнесменом, аніж політиком. Але останнім часом Путін аж надто занурився у свою роль, і, мабуть, ця межа у нього вже нечітка. Тобто у нього, з одного боку — розрахунок, а з другого — він уже вважає себе великим керівником, національним лідером, чимось святим, сакральним.

— Ви починаєте книгу з того, що Путін має якийсь особливий сентимент навіть не так до Радянського Союзу, як до Східної Німеччини, де він працював. По-друге, Ви задуєте, що він дуже активно повертається до фігури Сталіна. Це потрібно в ідеологічному плані, або ж він дійсно має до нього якісь теплі почуття?

— Я думаю, НДР — це був найкращий час в його житті, йому це все подобалося. А потім злий Горбачов прийшов і все зруйнував своєю гласністю, перебудовою. Це дуже важливо в контексті подій в Україні. Тоді (у НДР — Ред.) Путін бачив, що таке демонстрація, коли вулиці змінюють владу. І коли в Києві тепер вже вдруге це відбувається, то він цього боїться сильніше за все. Я думаю, ця травма в нього з НДР залишилася. Ви, українці, на цю травму йому вже вдруге наступили. Для нього це просто нестерпно.

— У такому разі виходить, що агресія Росії проти України — це щось ірраціональне? Чи все-таки є якісь об'єктивні причини для Путіна розпочати те, що він почав в Україні це з Криму?

— Я думаю, це змішування всього. Він завжди зовнішніми конфліктами відволікає від внутрішніх проблем — від соціальної несправедливості, від того, що всі його друзі стали мільярдерами. Щоб люди не думали про це, йому потрібні зовнішні конфлікти. Ці зовнішні конфлікти йому потрібні дедалі більше — це як у наркоманів, коли їм хочеться збільшувати дозу. Стосовно України — думаю, це пов'язано з тим, що відбувся Майдан, що вулиця привела до змін у владі.

— Але всі попередні конфлікти, які Ви описуєте, вони були набагато менш тривалими. Те, що було розв'язано в Україні, — нащо це Путіну?

— Але вони (зовнішні конфлікти. — Ред.) стають дедалі довгими. По-перше, я думаю, завданням Путіна було консолідувати владу всередині країни. Його рейтинг до анексії Криму був 40 відсотків, тепер — 80. Друге — дійсно, його стиль влади схожий на той, який був за Золотої Орди. Якщо ви — Київська Русь, то там — Золота Орда. Для нього це нечувано, що в Україні відбулася демократична модель. Це для нього виклик — у всіх значеннях. Він боїться, що це може підірвати його владу. Тому, я впевнений, він не заспокоїться, поки не доб'ється лояльного або хоча б нейтрального режиму в Україні.

— В останньому розділі Ви пишете, що Путіну потрібно вказати чіткі межі, інакше його напад на Крим матиме продовження. Вже майже рік минув із часу анексії Росією Криму. Чи бачите Ви, що Захід, чи хтось, на кого в цій ситуації можна сподіватися, вказав йому ці межі?

— Великою помилкою було те, що вказали не відразу після анексії Криму. Наслідки цього ми вже бачимо. Це — Донецьк, Луганськ, це, не дай Боже, може стати ще й Маріуполь. Якби відразу після анексії було вжито рішучих заходів, я думаю, він так далеко і не пішов би. Лише після трагічного збиття малайзійського літака почали потроху робити щось серйозне. Путін виріс у дворі, він сам багато розповідав про своє складне дитинство, казав, що це в нього був такий собі «вуличний університет», головний урок якого — сильних поважають, а слабких б'ють. Захід поводить як слабкий.

— У чому тоді причина цієї нерішучості Заходу? Ви — німецький журналіст. Хоча б на прикладі Німеччини можете спробувати пояснити, чому так вийшло, що на абсолютно очевидне порушення суверенітету іншої країни не було вчасної реакції?

— Це системна криза Заходу. Там вже немає сильних лідерів, бо за 60 років миру й доброти, які, на щастя, ми мали, в нас настільки вже звикли до того, що все тихо, все спокійно, все потрібно вирішити мирним шляхом. У нас із деякою злістю інколи кажуть, що у нас уже немає політиків, що наші політики стали як соціальні педагоги, як вихователі дитячого садочку: мовляв, якщо поганій хлопчик — давайте поговоримо з ним. І, як на мене, який час, такого масштабу і політики, — дрібного масштабу. І Путін сміється з них, називає їх імпотентами.

— Це питання саме політиків, тобто верхівки влади? Є багато експертів, які кажуть: мовляв, це — запит громадської думки, громадська думка не дозволяє, наприклад, Меркель вчасно реагувати на це.

— Ну, це питання двох сторін. Адже сильний лідер не піде проти громадської думки, я думаю. Але коли Черчилль виголосив відомі промови, він сам повертав громадську думку. Вони (більшість нинішніх лідерів Заходу. — Ред.) тим і слабкі, що лише пасивно слідує за цією громадською думкою. Саме в цьому і проблема. Сама громадська думка завжди повільна, вона завжди м'яка, вона не любить рішучих кроків. І якщо йти лише за нею, можна дійти і до катастрофи.

— Ви сказали про те, що реакція Заходу на події в Україні, на дії Росії — це криза влади на Заході. Але Ви бачите, що почалося якесь переформатування? Що є лідери, наприклад, у Євросоюзі, які адекватно реагують, потенціал яких у масштабах Євросоюзу значний?

— Все-таки якийсь прогрес є. Ангела Меркель достатньо розумна. Головне: як людина, яка виросла у соцтаборі, вона не з чутка знає, що таке КДБ, як мислять у цих структурах. І вона дуже багато чого розуміє. Вона зараз такий лідер. Такими лідерами є також і східноєвропейські країни:

полякам це все не потрібно пояснювати, прибалтам також — вони все це прекрасно знають. Я бачу, що потроху громадська думка і думка політичних еліт змінюються. Але не можна недооцінювати, яку колосальну роботу проводить Кремль для маніпуляції і громадською думкою, і думкою еліт на Заході.

— У своїй книжці «Путінократія» (або «Демократура Путіна» — назва німецькою мовою) Ви зазначаєте, що Росія і Німеччина мають дуже тісні бізнес-зв'язки. Коли ми кажемо про те, що Євросоюз затягував з економічними санкціями стосовно Росії, не можна, напевно, відкидати те, наскільки німецькі бізнесмени зацікавлені, щоб продовжувати працювати в Росії. Чи є альтернатива, яку німецька влада може запропонувати цим бізнесменам? І чи ті підприємці, які зазнали збитків за результатами санкцій, все ще чекають, що санкції з Росії знімуть? Чи вони вже намагаються знайти нових партнерів?

— По-різному. Багато хто забув про Росію, адже вважають, що це вже не вигідно. Або заморозили відносини. Треба сказати, що це (інформація про значні торговельні відносини між Німеччиною і Росією. — Ред.) — лобювання багато в чому роздуте. Реальний торговельний обіг із Росією по експорту — це 3 відсотки німецького експорту. Це за рівнем десь між Бельгією і Чехією. Коли ж дивилися німецьке телебачення і читав ЗМІ, то здається, що це — мало не половина нашої торгівлі.

— Тобто, це теж спроба вплинути на громадську думку?

— Так, абсолютно. Маніпулювати. Це завжди так подається, ніби Росія — мало не найголовніший партнер Німеччини. Ті, хто розумний, прекрасно розуміють, що в такій системі, яка зараз у Росії, вести бізнес просто небезпечно. Тому що немає ніякого правового порядку. Завтра якомусь начальнику ти не сподобаєшся — і закриють твій завод.

— А як щодо залежності Німеччини від російських енергоносіїв? Це ж не міф. На третину Німеччина залежить від російських енергоносіїв.

— Так, але це можна дуже швидко змінити. До зими вже були розрахунки, що ми могли б обійтися без російської нафти. Якби не Герхард Шредер, соціал-демократ, який усе поставив на те, щоб ми стали більш залежними від російських енергоносіїв, який потім перейшов у «Газпром» ніби випадково, — якби не було цієї політики, то ми б уже були менш залежними. Ми зараз усіма силами працюємо на те, щоб уникнути цієї залежності. Але, з іншого боку, робимо абсолютну дурницю, коли продаємо газосховища чи енергетичні компанії російським власникам. Це вже чи то якийсь мазохізм, чи наївність — мені складно збагнути, інколи я сумніваюся в тверезості нашого суспільства. Вони, як мені здається, не хочуть бачити очевидного.

— Ще одна актуальна тема: цього тижня суд у Москві розглядав справу щодо вбивства Бориса Немцова, російського політика, з яким Ви були особисто знайомі. Один з підозрюваних, як Вам відомо, спершу навіть визнав свою провину і, за версією російських ЗМІ, сказав, що це була його розплата за антимусульманські вислови Бориса Немцова. Ви вірите, по-перше, в цю версію, по-друге, чи можна розраховувати на прозорий суд у цій справі і на те, що вбивці та замовники будуть покарані?

— Можна розраховувати на те, що розслідування буде несправедливим, що суд

буде несправедливим, що імена замовників ми за цієї влади ніколи не дізнаємося. Ця версія (про ісламський слід у вбивстві Немцова. — Ред.) сміховинна. Це — як виклик, те, що Путін зробив, коли — просто дивовижна річ! — нагородив орденами Лугового (головного підозрюваного у вбивстві Литвиненка, критика Путіна), і нагородив Кадирова, який є фактично начальником цього чоловіка (Заура Дадаєва. — Ред.), який зізнався, що нібито вбив Немцова, і якого Кадиров відразу ж назвав справжнім патріотом. Це ж виходить за всі межі! Це такий виклик! Це — наче плювати в обличчя всій світовій спільноті, всім. Такий цинізм, навіть за тієї системи такого цинізму не було: нагородити людину, яка є головним підозрюваним у вбивстві, і Кадирова, який начальник того, хто зізнається, що він убивця. Це просто виходить за всі межі, як на мене.

— Але Ви ж самі писали про те, що цинізм — це одна з головних рис російсько-го режиму.

— Я не думав, що коли-небудь захищати му радянський устрій, але я вважаю, що за часів Брежнєва такого цинізму не було.

— Тобто Путін уже перевершив радянський режим?

— Щодо цинізму — так, однозначно. Я думаю, що тоді, все ж таки, у багатьох ще були якісь переконання. А тут — суто цинізм залишився. Сьогодні можна однією ідеологією користуватися, завтра якоюсь іншою. Уже нічого святого немає — чистий прагматизм, влада, гроші.

— Ви спілкувалися з донькою Немцова і, я думаю, намагалися для себе сніставити якісь факти, які маєте. За Вашою версією, чому вбили Бориса Немцова і хто це зробив?

— Я абсолютно впевнений, що його вбили за те, що він був найяскравішим критиком Путіна і що він постійно переступав цю межу, якої дотримувся практично вся опозиція. Вони знають, що не можна особисто критикувати Путіна, не можна говорити про його стан і не можна називати його поганими словами. Немцов це постійно робив. Він називав його злодієм. Він мав лаявся на нього одного разу. Він казав, що це маленька кримінальна банда, яка захопила Кремль, розкрадає країну, прикривається патріотизмом. Цим він явно переступив межу, і його вбивство — це знак, що ця межу не можна переступати. Путін тримає свою владу на страху. І цей страх тепер значно більший, всі бояться. Я зустрічався з Альфредом Кохом (колишнім російським віце-прем'єром. — Ред.), він каже: «Я можу бути наступним. Я боюся». Це зміцнює владу Путіна. Був знак — навіть, якщо ти був віце-прем'єром, якщо був на самій верхівці, скажеш щось не те, якось не так виступиш — і ти в небезпеці.

— Судовий процес над Михайлом Ходорковським Ви називали сигналом для російських підприємців, що потрібно працювати в Росії так, як вказує Кремль. Ви кажете, що вбивство Немцова — це сигнал. Для кого? Для опозиціонерів чи для ширшого кола в російському суспільстві?

— Для всієї верхівки, можна сказати. Це сигнал для всіх, хто проти цієї влади, хто сміє щось робити. Для таких людей нема гарантії, що вони житимуть.

— У розділі про Помаранчеву революцію у своїй книжці Ви писали про те, що попри всі проблеми, які залишилися в Україні, вона своїм прикладом показала альтернативний шлях для Росії. Чи бачите Ви зараз, що ця альтернатива для Росії залишається? І чи можливий альтернативний шлях розвитку для Росії за умови, що президентом буде Володимир Путін?

— Я думаю, за Володимира Путіна не буде ніякого альтернативного курсу, це нереально, він вже цього не може робити. Але потрібно думати про той час, який буде після нього. Безбезпека полягає в тому, що він (Путін. — Ред.) зараз «прокладає рейки» і після нього буде сильний націоналіст при владі. Він дуже сильно грає з цим шовіністичним вогнем. Такі люди, як Дугін, який закликає воювати, всі ці розогінні — вони досить радикальні. І тому, на жаль, зараз, я думаю, максимально позитивне, чого можна очікувати, — щоб після Путіна був якийсь прагматик, не радикал.

ПАНОРАМА

ЗЕМЛЯ ЙОГО ЛЮБОВІ

Максиміліан Волошин – про історичну долю Криму

Якщо в культурі Росії початку ХХ століття були видатні таланти, Богом чи Долею наділені даром провидіти майбутнє і – одночасно – сліпуче яскраво, ясно, образно і гранично зримо відати правду про таємниці минулого, то одним із перших в цьому ряду був Максиміліан Олександрович Волошин (Кириєнко-Волошин; видатний поет, художник, мислитель, літературний критик був по батькові нащадком запорізького козацького роду!) «Ясновидець», який прозріває істину не розумом, а чимось «передвічним», «недосяжно прихованим в кожній душі», «можливо, воістину страшним», здатний містично охоплювати саму загадку буття, суть історії – Волошин десяти, сотні разів признавався в любові до своєї, єдиної землі. Він, ерудит, інтелектуал, пристрасний мандрівник, який побував у 1903–1909 рр. ледве чи ні у всіх країнах Європи – він завжди повертався до цієї своєї улюбленої землі. А з 1917 року до самої смерті, в серпні 1932-го, на 56-му році життя взагалі не покидав її. Цією землею була для Волошина тасманична, вічна, міфологічна Кіммерія. Вона ж – реальний, конкретний Крим з тисячолітньою, в розумінні Волошина (саме тисячолітньою, не лише античною, але навіть і біблійською) історією.

Ми пропонуємо до уваги читачів статтю Волошина, написану 1926 року, його роздуми про історичну долю Криму і його народів (особливо кримськотатарського, душу якого наш поет глибоко розумів і щиро любив). Думки Волошина набувають особливої актуальності сьогодні, в світлі трагічних подій на півострові і його анексії путінським режимом. Як легко можна перекона-

тися, Максиміліан Олександрович прекрасно знає історію Криму (Кіммерії) і вмів її донести до читачів у поетичних, чітких, кристально прозорих образах. Є у волошинському тексті і точність конкретних історичних формулювань – і це дуже цінно.

Але перш ніж ми перейдемо до статті поета, хотілося б сказати декілька слів про те, що означала Кіммерія (Всесвіт Криму, Кіммерійський міф) для творчості і світогляду Волошина. У листі, відправленому з Коктебеля (що втілював для поета, за його власним визнанням, «Образ Небесного Буття») у квітні страшного 1919 року, він писав: «Мені було дано відчутти в пустелі материнство Азії. Європа – кактус серед пустелі (Азії). А Кіммерія – материк, що виходить з Азії й упирається своїми скелями в кактус-Європу. Вона, Кіммерія, – і Азія, її безперечна частина, і Європа, що несе в собі відбиток історичних цивілізацій».

І Коктебель, і Крим в цілому, і Кіммерія (і міфологічно перетворена, і водночас абсолютно історично реальна) – це осереддя історичних епох, символ духовної вічності, «втління рідного простору». Це – «першоджерело буття», «сувій історії», де зливається все: історія природи, людини і всесвіту в цілому. Кіммерія – це Гомерова країна і водночас країна Христа. Для Волошина це – країна пам'яті і воскресіння людини. Карадаг в його уяві схожий на «вхід в Аїд» (царство мертвих), «храм, що здіймається», проривається «крізь упор століть». Дуже цікаве зізнання Волошина в одному з листів до улюбленої жінки, Маргарити Сабашикової: «Коктебель для мене ніколи не був радісний. Він завжди був гіркий і зажурений. Він моя гірка купіль. За це я люблю його. Так. Тут людина може лише

сама в собі народжуватися і боротися». Ось така незбагненна, раціонально нез'ясовна любов... А в більш ранньому листі до іншої жінки, А. Петрової, з Парижа (вересень 1908 року) знаходимо такі слова: «Треба «додому», на рідну землю. І ця земля для мене не Росія, а лише: «Кіммерії сумна область». Відчуваю, що лише там належить померти і принести плід».

І хоча досить відчутне розмежування «Росії» і рідної для поета Кіммерії не може не привертати увагу (і звичайно ж, Крим ніколи не був у свідомості Волошина «спокоєвчою російською землею» – це слід особливо підкреслити!), все ж історія Росії, її доля у минулому і сьогодні, зрозуміло, завжди хвилювали художника. У розумінні Волошина, переконаного пацифіста, ненависника війни

*«І зло в тесноті сражений
Побеждает горим злом»*

Росія країна, вибрана духовно, але саме тому шлях Росії – поразка фізична, бо саме тоді починається відродження духовне. «Я люблю Росію – зовні – в «лику рабському» – признавався Поет. «Упокорювання, кохання, краса, покірливість, жертва і страждання – ось що визначає російський шлях», – стверджував Максиміліан Волошин. З відразом відкидаючи імперський, великодержавний «ура-патріотизм», з жахом передбачаючи початок небачено жорстокої, всеруйнувчої війни, яка

*«...Захлебнется в пламени и в лаве,
Будет спор о власти и о славе,
Будут умирать за знамена»,*

– поет мислить категоріями Бога, вічності й історії. Про неї, про історію Криму зокрема, Волошин знав, здається, все. І читач його статті в цьому переконується.

І ще про одне. У криваві роки революції, червоного (а також, до речі, і білого!) терору Максиміліан Олександрович зайняв позицію «над сутичкою», дуже багатьма тоді оцінену як «боязку» і «погоджуваль-

Максиміліан Волошин. Коктебель

ну». Він, з величезним ризиком для себе, рятував червоних солдатів – з в'язниць врангелівської контррозвідки, а потім, з іще незрівнянно більшим ризиком, визволяв білих офіцерів з підвалів кримської НК. І найбільш вражаюче, що часто його зусилля були успішними! Так чинити Волошин вважав своїм етичним і людським обов'язком. В молодості близький до антиурядових студентських гуртків (і засланий за це 1900 року до Середньої Азії, де, як він потім писав, зрозумів «Вічність, Азію і пустелю»), Волошин потім виробив в собі імунітет до революційності і радикалізму. Особливо коли прочитав такі слова високо цінного Анатолія Франса: «Безумство революції було в тому, що вона хотіла відновити добродетель на землі...».

Видатний поет, наш земляк (він народився у Києві 17 травня 1877 року), Максиміліан Волошин знав – це зробити неможливо. Але можна і потрібно кожній людині виконувати вічні моральні закони. Історія, як це розумів Поет, до цього часу була літописом насильства над народами – історія Криму тому яскравий приклад. Так бути не може і так не буде. Волошин у це вірив. У ці трагічні для Криму дні ця віра дуже потрібна.

А тепер, читачу, звернімося до тексту Поета.

Ігор СЮНДЮКОВ,
«День»

Максиміліан Волошин.

Коктебельські береги

...Монгольське населення виявляється дуже плавким і гнучким і швидко приймає в себе і кров, і культури місцевих рас. Грецька і готська кров абсолютну перетворюють татарство і проникають у нього до самої глибини мозкової звивини. Татари дають немовби синтез всієї строкатої історії країни. Під просторим і терпимим покровом Ісламу розцвітає власна справжня культура Криму. Вся країна від Меотійських боліт до південного узбережжя перетворюється на один суцільний сад: степи квітнуть фруктовими деревами, гори – виноградниками, гавані – фелоксами, міста дзюрчать фонтанами і б'ють у небо білими мінаретами.

У тінистих вулицях з кам'яними і дерев'яними аркадами, в архітектурі і в оздобленні будинків, у малюнках тканин і вишивках рушників догорає вечірня позолота візантійських мозаїк і облітають осінні візерунки італійського орнаменту.

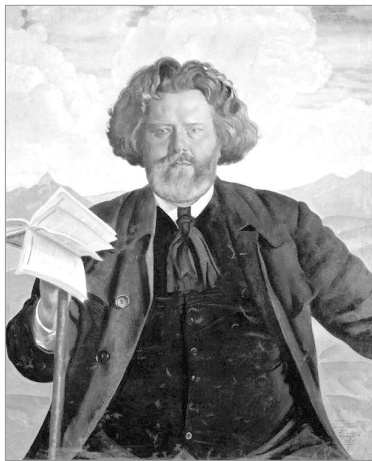
Після неспокійного періоду татарства часів Золотої Орди настає золоте століття Гирейів, під високим покривом прекрасної, могутньої і культурної Туреччини часів Соліманів, Селимів і Ахметів. Ніколи – ні раніше, ні пізніше – ця земля, ці пагорби і гори, і рівнини, ці затоки і плоскогір'я не переживали такого вільного рослинного цвітіння, такого мирного і глибокого щастя.

Але в XVIII столітті Дике Поле запалює Крим новою хвилею варварів. Цього разу це серйозні-

ше і триваліше, оскільки ці варвари – росіяни, за їхньою спиною не хисткі і текучі води кочового народу, а важкі фундаменти Санкт-Петербурзької імперії.

Часи і точки зору міняються: для Київської Русі татари були, звичайно, Диким Полем, а Кримське ханство було для Москви грізним розбійницьким гніздом, яке дошкуляло несподіваними набігами. Але для турків – спадкоємців Візантії – і для царства Гирейів, що вже сприйняли і кров'ю, і духом увесь складний спадок Криму з його грецькими, готськими й італійськими рудами, звичайно, росіяни були лише новим змивом Дикого Поля. І тримають вони себе так, як зазвичай тримали себе прибульці з Дикого Поля: жорстоко і руйнівню. Ще з першої половини XVIII століття, з походів Мініха і Лассі, починається винищування вогнем і мечем кримських садів і селищ. Після приєднання, за Катерини, Крим, відрізаний від Середземного моря, без ключів від Босфору, далеко від усіляких торговельних доріг, задихається на дні глухого мішка. Зовнішній агонії Криму відповідає внутрішня. Основа всякого південного господарства – вода. Татари і турки були великими майстрами зрошування. Вони вміли ловити найдрібнішу цівку ґрунтової води, направити її глиняними трубами в обширні водойми, вміли використовувати різницю температур, що дає випоти і роси, вміли, як кровоносною системою, окропити сади і виноградники схилами гір.

Ударте киркою по будь-якому шиферному, абсолютно безплідному скату пагорба – ви натрапите на уламки гончарних труб; на вер-

Максиміліан Волошин. Портрет роботи Бориса Кустодієва. 1926 рік

шині плоскогір'я ви знайдете вирви з овальними обточеними каменями, якими збиралася роса; у будь-якій купі дерев, що розрослася під скелею, ви розрізните здичавілу грушу і звироднілу виноградну лозу. Це означає, що вся ця пустеля ще сто років тому була квітучим садом. Весь цей Магометів рай знищений дочиста. Замість пишних міст із Тисячі і Однієї Ночі росіяни побудували декілька убогих повітових міст за російськими трафаретами і частиною з потьомкінського романтизму, частиною для Єкатерининської реклами назвали їх псевдокласичними іменами – Севастополь, Сімферополь, Евпаторія. Давня Готія від Балаклави до Алустона забудувалася непристойними імператорськими віллами у стилі залізничних буфетів і публічних будинків і готелями в стилі імператорських палаців. Цей музей поганого смаку, що претендує на суперництво з міжнародними європейськими вертепами на Рив'є-

рі, вочевидь, так і залишиться в Криму єдиним монументальним пам'ятником «Російської епохи». Важко вважати залученням до російської культури ту обставину, що Крим відвідали як туристи або мандрівники кілька видатних російських поетів і що сюди приїжджали помирати від туберкульозу чудові письменники.

Але те, що землі систематично віднімалися у тих, хто любив і вмів їх обробляти, а на їхнє місце селилися ті, хто умів руйнувати налагоджене; що працелюбне і лояльне татарське населення було приневолене до низки трагічних еміграцій до Туреччини, в благодатному кліматі всеросійської туберкульозної здравниці поголовно вимирало, – саме від туберкульозу, – це показник стилю і характеру російського культуртрегерства.

Кримські татари – народ, у якому до примітивно-життєздатного стовбура монголізму були щеплені дуже міцні й відстояні культурні отрути, частково пом'якшені тим, що вони вже були раніше перероблені іншими елінізованими варварами. Це викликало одразу прекрасне (у господарстві і естетичне, але не інтелектуальне) цвітіння, яке абсолютно зруйнувало первісну расову стійкість і міцність. У будь-якому татарині одразу відчувається тонка спадкова культурність, але нескінченно крихка і нездатна себе відстояти. Півтора-два роки грубого імперського владитва над Кримом вирвали у них ґрунт з-під ніг, а пустити нове коріння вони вже не можуть завдяки своєму грецькому, готському, італійському спадку.

Татарське мистецтво: архітектура, килими, майоліки, чекан

металів – все це скінчилося; залишилися ще тканини та вишивки. Татарські жінки, за вродженим інстинктом, ще продовжують, як шовковичні черв'яки, сучити з себе дорогоцінні рослинні узорі. Але і ця здатність вичерпується.

У Бахчисараї, в Ханському палаці, перетвореному на музей татарського мистецтва, довкола художника Боданінського, татарина за народженням, ще продовжують тліти останні іскри народного татарського мистецтва, що роздуються диханням кількох людей, які його охороняють.

Вичерпні зібрання татарських орнаментів були зібрані худ. Чепуриною в Євпаторії і Олександром Михайлівною Петровою у Феодосії, але праці їхні до цих пір не видані.

Ставлення російських художників до Криму було ставленням туристів, які переглядають прославлені своєю живописністю місця. Цей тон був даний Пушкіним, і після нього упродовж цілого століття поети і живописці бачили в Криму лише:

«Волшебный край – очей отрада».

І нічого більше. Такі всі російські вірші і картини, написані за XIX століття. Всі вони славлять красу південного берега, і знаків окликів у віршах так само багато, як у картинах худих ялтинських кипарисів. Серед цих гостей бували, поза сумнівом, і дуже талановиті, але абсолютно не пов'язані ні з землею, ні з минулим Кримом, а тому сліпі і глухі до тієї трагічної землі, якою вони ступали.

Публікація на сайті
<http://crimeantatars.com>

ПІЛЬНУЙ!

Британські дослідники: російська армія воює в Україні

Російські військові беруть участь у війні на сході України, починаючи з 14 липня 2014 року. Про це йдеться у звіті британського Королівського об'єднаного інституту оборонних досліджень.

Згідно з документом, у цей день на територію України увійшли шість розвідувальних команд, а саме: Друга бригада спецназу, Десята бригада спецназу, група 45-го гвардійського полку спецназу ПДВ, 173-я окрема гвардійська розвідувальна рота, Розвідувальний батальйон Дев'ятої мотострілкової бригади, Розвідувальний батальйон 18-ї мотострілкової бригади.

3 11 серпня, за даними інституту, у війні в Україні вже повноцінно брали участь десять російських тактичних угруповань: 17-а мотострілкова бригада, 18-а гвардійська мотострілкова бригада, 21-а мотострілкова бригада, 33-а (гірська) мотострілкова бригада, 247-й гвардійський десантно-штурмовий полк, 247-й гвардійський десантно-штурмовий полк, 104-й гвардійський десантно-штурмовий полк, 331-й гвардійський полк ПДВ, 137-й гвардійський полк ПДВ, 31-а гвардійська десантно-штурмова бригада, 2-а бригада спецназу.

Станом на лютий 2015 року, стверджують дослідники, в Україні вже були присутні 55 військових одиниць.

Згідно з документом, станом на весну 2014 року Росія зосередила на кордоні з Україною і в Криму 28 військових частин загальною чисельністю 90 тисяч військових.

Станом на середину серпня 2014 року стверджують дослідники, в Україні перебували від 3500 до 6000 російських військових. Найбільша їх кількість – 10 000 – спостерігалася в грудні 2014-го. В останній тиждень лютого 2015-го, згідно з документом, в Україні перебували 9000 військових, але з того часу їхня кількість зросла на 1500–2000.

У Криму наразі перебувають 26 000–28 000 військових включно з 13 000, які належать до Чорноморського флоту. Втім, у дослідженні вказується, що, за іншими даними, загальна кількість російських військових у Криму може становити від 29 000 до 40 000.

У той же час експерти наголошують, що військові і фінансові ресурси Кремля для підтримання війни в Україні є обмеженими і вже досягли своєї межі.

У документі зазначається, що Росія веде війну в Україні згідно з так званою доктриною Герасимова – презентованою начальником російського Генштабу Валерієм Герасимовим у січні 2013 року, яка в грудні 2014-го була включена у російську військову доктрину. У ній описувалась саме "гібридна війна" і зазначалося, що у XXI столітті намітилася тенденція до стирання меж між миром і війною, а війни вже не оголошуються офіційно і більше не ведуться за встановленими правилами.

"Є докази, що російські військові присутні в східній Україні – не лише в якості командування чи управління військовою технікою, а й у якості когерентних військових формувань. Ці сили, дислоковані в Україні, на кордоні і в Криму, становлять серйозну і пряму загрозу Україні", – наголошують дослідники у своєму висновку, додаючи, що кількість російських військових приблизно дорівнює кількості всіх військових, які має у наявності Київ.

Кількість проросійських бойовиків, стверджують аналітики, нараховує половину від кількості російських регулярних військ.

Головним стратегічним завданням російських військових формувань у документі називається підтримка самопроголошених "республік" на сході України.

Також дослідники припускають, що Росія найближчим часом вдасться до нового наступу на українські позиції. Найбільш ймовірним напрямком називається Маріуполь.

УП

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

«ПУТІН СИДИТЬ НА ПОРОХОВІЙ БОЧЦІ...»

– Тобто на зміну Путіну може прийти лідер із націоналістичними поглядами?

– Так. Я думаю, у Путіна також націоналістичні погляди, але він все-таки, по-перше, досить прагматичний, а по-друге, вся ця еліта дуже корумпована. Їхні гроші – у Швейцарії, діти – в Мюнхені чи в Лондоні, вілли на Лазурному березі, вони люблять літати в Америку. Це їх і спинає, розумієте. Сталін не мав зв'язку з Заходом. А вони настільки пов'язані, що, я думаю, вони таких крайніх кроків не зроблять. А якщо буде якийсь радикальний націоналіст, який не має цих гальм, який не має грошей у Швейцарії, який буде невідпущим – його, може, нічого вже не спинить.

Закінчення. Початок на 6-й стор.

– Ви бачите цього прагматика, якого можуть обрати після Путіна? Хто це може бути?

– Обирати на даний момент – ні, я думаю, там не вибори будуть, там знову призначать. Це може бути така людина, як Іванов (Сергій Іванов – голова адміністрації президента Росії. – Ред.), наприклад. Я думаю, він зараз найвпливовіший. Тут думки дуже відрізняються: одні кажуть, що він гірший за Путіна, інші – що він більш прагматичний. Я думаю, що він – більш прагматичний і менш ображений, принижений, ніж Путін.

– Ми зачепили тему, якою може бути Росія після Путіна. У пресі подекуди можна прочитати, що у Кремлі, мовляв, готується заколот, що Путіну шукають заміну. Чи є передумови для того, щоб говорити про зміну влади у

Кремлі? Судячи з Ваших прогнозів, у Росії нема світлого майбутнього, поки є Путін, і в Україні нема світлого майбутнього, поки є Путін. Отже, треба чекати на зміну влади. Коли вона відбудеться?

– Це дуже хороше запитання. Ніхто цього не знає. Багато хто в опозиції вважає, що доки Путін живий, цієї зміни не відбудеться. Коли я був у Москві, то запитував у свого доброго знайомого, наближеного до владної еліти: скільки людей підтримують Путіна з вас, з еліти? Скільки людей вірять у цю систему? Він каже: не знаю жодного. Чому? Він каже: всі розуміють, що це – туфта, майже всім набридло. Але йдеться про дуже великі гроші, про дуже великий прибуток і про дуже великий страх. Я думаю, що Путін сидить на пороховій бочці. Поки що вони бояться. Але він сам знає, що не так міцно сидить у своєму кріслі, як це здається ззовні.

Олена РЕМОВСЬКА, Радіо «Свобода»

КОРУПЦІЇ – БІЙ!

Хабарник, ректор за сумісництвом

У ректора фінакадемії вилучили 2 мільйони гривень та 5 кілограмів золота

У Львові міліція затримала на хабарі в. о. ректора Держфінакадемії під час отримання ним хабара. Про це повідомляє прес-служба МВС.

Посадовця затримали на хабарі у дві тисячі доларів, а під час обшуку у його кабінеті та помешканні міліція вилучила готівки в еквіваленті на більш як 2 мільйони гривень та 5 кілограмів виробів із золота.

В. о. ректора вимагав хабар від жінки за прийом її на посаду інспектора факультету заочного навчання підпорядкованого йому навчального закладу.

"Під час проведення санкціонованого обшуку у службовому кабінеті посадовця було виявлено та вилучено 14 тисяч доларів США, а також "чорнові" записи. У помешканні зловмисника виявлено та вилучено 22 тисячі доларів США, 57 тисяч євро, 1,5 тисячі фунтів стерлінгів та 40 тисяч гривень. Крім того, вилучено понад 5 кілограмів виробів із золота", – розповів начальник ГУМВС у Львівській області Дмитро Загаря.

"Львівська газета" писала, що затримали саме ректора Львівської фінакадемії Петра Буряка.

Ганьба, та й годі...

За матеріалами ЗМІ

Видавець Конгрес Українських Націоналістів
Засновник та шеф-редактор
Степан Брацюнь,
головний редактор – Марія Базелюк.

Редакційна колегія
Ярослав Радевич-Винницький.

Адреса редакції: 01001,
вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ;
тел./факс (044) 279-78-08
e-mail: nacija@ukr.net

Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36,
м. Київ, тел./факс 235-37-61

Регстраційне свідоцтво:
Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.
Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: ФОП Брацюнь С.І.
Філія ГУ по м.Києву та Київській обл.
№ 10026/0195.
АТ «ОЩАДБАНК». МФО 322669
ЄДРПОУ 2305606776
№26003500849590(UAN)

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.

Газету вдруковано у ТОВ "Поліграфічна компанія "Інтерекспресдрук"
Замовлення №
Наклад 14 000 прим.
Ціна договірна

Реклама приймається тільки від національного товаровиробника. За достовірність реклами редакція відповідальності не несе. Відповідальність за достовірність фактів несе автор. Редакція не завжди поділяє точку зору автора. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати матеріали. Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування лише на сторінках газети.